

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
Факултет политичких наука
Изборном већу

На основу члана 63. став 1, члана 64. став 5. и 7. и члана 65. став 1. Закона о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 76/05, 100/07-аутентично тумачење, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14. и 45/15-аутентично тумачење.), члана 4. и 11. Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 142 од 16.06. 2008.г, бр.150. од 17.06.2009.г. и бр. 160. од 13.04.2011. године) и члана 108. став 1. Статута Универзитета у Београду-Факултета политичких наука са изменама и допунама, Изборно веће Факултета политичких наука, на 2. седници одржаној 17. децембра 2015. године формирало је Комисију за припрему Извештаја о пријављеним кандидатима за избор ванредног професора, односно редовног професора за ужу научну област **Медијске студије и новинарство**, у саставу: **др Неда Тодоровић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду, **др Никола Маричић**, редовни професор Факултета драмских уметности Универзитета у Београду, **др Добривоје Станојевић**, редовни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду. Комисија је прегледала конкурсни материјал и у складу са Законом о Универзитету и Статутом Факултета политичких наука подноси:

ИЗВЕШТАЈ О КОНКУРСУ
ЗА ИЗБОР ВАНРЕДНОГ, ОДНОСНО РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА ЗА УЖУ
НАУЧНУ ОБЛАСТ
МЕДИЈСКЕ СТУДИЈЕ И НОВИНАРСТВО

I - О конкурсy

Факултет политичких наука Универзитета у Београду расписао је конкурс за избор ванредног професора, односно редовног професора за ужу научну област **Медијске студије и новинарство**. Оглас је објављен у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“ број 657, од 20.01.2016. године. Рок за пријаву кандидата истекао је 03. фебруара 2016. године. На оглас се пријавио **један кандидат**, др Веселин Кљајић, ванредни професор на Факултету политичких наука Универзитета у Београду. Комисија је преузела конкурсну документацију и констатовала да је пријава поднета у складу са условима утврђеним Законом о високом образовању и Статутом Факултета политичких наука, односно конкурсом.

II – О кандидату

1. Биографски подаци кандидата

Лични подаци:

Рођен 1964 у Бијелом Пољу (Црна Гора), ожењен

Образовање:

Дипломирао (1994), магистрирао (1998) и докторирао (2008) на Факултету политичких наука, где предаје на основним, мастер и докторским студијама на шест предмета у звању ванредног професора. Обавља функцију продекана за студије II и III степена.

Научни и стручни рад :

Објавио више од 50 научних и стручних радова, приређивач 4 међународна и 3 национална зборника радова, коаутор 2 књиге и аутор два уџбеника, (један 5 издања) и једне енглеско српске монографије.

Поља интересовања : новинарство, односи с јавношћу, студије медија

Академско и стручно искуство:

- Академски експерт УНДП за Пројекат имплементације истраживачког новинарства 2014-2015

- Лиценцирани предавач-тренер УНДП-а у Школи истраживачког новинарства -2014

- Члан редакције међународног научног часописа “Медији и комуникације”, Црна Гора, 2013- активно

- Члан редакције научног часописа “Култура”, Београд, 2013- активно

- Гостујући професор на магистарским и докторским студијама на Факултету политичких наука, Подгорица, Црна Гора, 2012-2014

- Гостујући професор на дипломским студијама Факултета политичких наука, предмету: Истраживачко новинарство и Он-лајн новинарство, Подгорица, Црна Гора, 2013

- Гостујући професор - Предавач у Првој међународној школи истраживачког новинарства, пројекат “Новинари без граница”, прекогранични пројекат сарадње – ИПА програм, 2013

- Гостујући предавач на Првим међународним интердисциплинарним студијама новинарства (модул Новинарство у штампи) у организацији Факултета политичких наука у Београду, Универзитета Осло (Норвешка) и Факултета драмских уметности, Београд, 2003

- Гостујући професор на одељењу за новинарству Филозофског факултета у Бања Луци, предмет: Новинарство у штампи и Аналитичко новинарство, Босна и Херцеговина, 1998-2006

- Гостујући професор на БК школи новинарства, Београд, 1997-2006
- Гостујући професор на Факултету музичких уметности, одељење мултимедијалне студије, Београд, 1995-1999
- Гостујући професор на Факултету драмских уметности, курс Документарна радио драма, Београд, 1989-1991
- Гостујући професор, Академија лепих уметности, Београд, 2000-2003
- Главни и одговорни уредник ЕЈО за Србију, Европска новинарска опсерваторија (ЕЈО), Београд, 2011- 2015
- Специјални консултант магазина Национална Географија, издање за Србију, Београд, 2010- активно
- Предавач и ментор у међународној он-лајн школи истраживачког новинарства Медиа Н-Гаге, организованог од стране НГО 35 мм и European Youth Foundation, Црна Гора, 2010
- Акредитовани гостујући предавач на семинарима и тренинзима у организацији Београдског завода за јавно здравље, Српског удружења за јавно здравље, Српског здравственог савета Министарства здравља, 2009- 2010
- Заменик главног и одговорног уредника научног часописа “Култура”, Београд, 2009-2013
- Предавач на медијским тренинзима у школи новинарства у организацији Удружења новинара Србије, Београд, 2009-2012
- Тренер и предавач у области односа са јавношћу у ПР школи у организацији компаније Прагма, Београд, 2008-2011
- Предавач на медијском тренингу, модул Штампани медији, у организацији Конрад Аденауер Фондејшн и Факултета политичких наука, Београд, 2008-2009
- Члан European Communication Research and Education Association (ЕЦРЕА), 2007-активно
- Члан Председништва Градског института за јавно здравље, 2005- активно
- Програмски директор недељног магазина “Монитор”, 2004-2005
- Ко-аутор и предавач на новинарској радионици у организацији ФПН, ИРЕХ, РТС, Београд, 2003-2005
- Ко-аутор и ментор мултинационалног пројекта “Медиа линк”, Босна и Херцеговина, 2002

- Ко-аутор националног пројекта “Стратегија развоја медија у Републици Српској”, Босна и Херцеговина, 2002
- Члан Савета магазина “Политиколог”, 2001- активно
- ПР менаџер Факултета политичких наука, координатор Новинарске берзе за 161 акцијом, укључујући округле столове, гостујућа предавања, промоције, конгресе, пресс конференције, Београд, 2002-2012
- Оснивач (и консултант и даље) првог универзитетског ПР тима на Факултету политичких наука, Београд, 2000
- Аутор више од 300 интервјуа, интервју-портрета и репортажа, Београд, 1994-2004
- Новинар и сарадник више медијских кућа : Студент, Глас, Вечерње новости, ТВ новости, Спорт, Дуга, Јефимија, НИН, Радио Београд, РТС...
- добитник неколико новинарских награда од којих издваја Октобарску награду града Београда за новинарство

III Списак објављених радова

1. Класификација, категоризација и приказ радова кандидата од значаја за избор

Комисија је утврдила да је кандидат Веселин Кљајић, од избора у звање ванредног професора до данас, објавио 28 радова. Кандидат је о томе, уз пријаву, доставио фотокопије радова, као и уџбенике, монографије, односно зборнике које је уредио.

Комисија је посебно издвојила радове који су према Закону о високом образовању, Критеријумима за стицање звања наставника – редовног професора на универзитету у Београду и Правилника о поступку вредновања и квантитативног исказивања научноистраживачких резултата истраживача, релевантни за избор на основу расписаног конкурса. Радови су наведени редоследом који је предвиђен Критеријумима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду за избор у звање редовног професора.

1.2.Радови објављени од избора у звање ванредног професора (од маја 2011. надаље)

Радови објављени у часопису међународног значаја верификовани посебном одлуком

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, Конвергенција медија у постинформацијском друштву, СРПСКА ПОЛИТИЧКА МИСАО/ SERBIAN

POLITICAL THOUGHT ИССН 0354-5989 ,Београд, ЦОБИСС.СР-ИД 102782215, УДК 316.774”20” Година XXII вол. 47 Број 1/2015.стр. 257-272

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, PRINTED VS ON-LINE MEDIA AND CHALLENGES FOR EDITORIAL CONCEPTS: EXAMPLES OF NEWS MAGAZINES IN SERBIA , Социолошки преглед,Београд,УДК 316.774:621.39037.37, вол.XLIX (2015) ИССН 0085-6320,стр.47-69

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, ON-LINE MEDIA CHALLENGES AND THE NEED FOR LIFELONG LEARNING OF THE JOURNALISTS – EXAMPLE OF NEWS MAGAZINES IN SERBIA, Теме, Ниш, УДК 070:392.15(497.11), ИССН 0353-7919 ПРИНТ, ИССН 1820-7804 ОНЛИНЕ,стр.1549-1562 ЦОБИСС.СР-ИД 559631

Уџбеници – монографије

- Веселин Кљајић - Интервју – у штампи он-лине магазинима и на Интернету – монографија, 3 измењено и допуњено издање, Чигоја Штампа, Београд,2012. ИСБН 978-86-7558-873-3 ,ЦОБИСС.СР-ИД 188345356

- Веселин Кљајић - Интервју – у штампи он-лине магазинима и на Интернету – монографија, 4 издање, Чигоја Штампа, Београд,2014. ИСБН 978-86-531-0110-7 ,ЦОБИСС.СР-ИД 211658508

- Веселин Кљајић - Интервју – у штампи он-лине магазинима и на Интернету – монографија, 5 издање, Чигоја Штампа, Београд,2016. ИСБН 978-86-531-0110-7 ,ЦОБИСС.СР-ИД 220911116

- Веселин Кљајић – Новинарске документарне форме у штампи – монографија, Чигоја штампа, Београд, 2016, ИСБН 978-86-531-0198-5, ЦОБИСС.СР-ИД 220989964

Радови објављени у водећем часопису националног значаја

- Кљајић,Веселин, Улога и значај новинарских документарних форми у штампи (студија случаја недељника НИН , ВРЕМЕ И ПЕЧАТ) УДК 070:002(497.11), ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка, Београд, 2011.бр. 132, стр.53-75 ,

- Кљајић, Веселин,Доневски, Сара, Наративност као глобални тренд новинарских документарних форми,УДК 070.489, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развита Србије, 2013,Београд, бр.138, стр. 388-406,
- Кљајић, Веселин.Доминација ПР-а над новинарским садржајима у српским штампаним медијима-узроци и консеквенце,УДК 070.11:659.4 , ИССН 0023-5164,ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развита Србије,Београд, 2013, бр.139, стр.13-27,
- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, Постновинарство у четвртој технолошкој револуцији, УДК 316.774/.776 070:004.738.5, ИССН 0023-5164,ЦОБИСС.СР-ИД 8472066,Култура, Завод за проучавање културног развита Србије, Београд,2014, бр.145, стр.105-122

Радови са међународног научног скупа објављени у целини

- Кљајић,Веселин, Нова документарна репортажа - студија случаја Национална Географија- Србија, Веродостојност медија - донети медијске транзиције , УДК 050: 91NATIONAL GEOGRAPHIC (497.11)791.229.2,ИСБН 978-86-7558-869-6, ЦОБИСС.СР-ИД 187931404 Чигоја Штампа, Београд, 2011 . стр.232-250
- Кљајић, Веселин. Српска штампа у вакууму кризе, УДК 070(497.11)ИССН 1800-7074,ЦОБИСС.СР-ИД12734480, Медијски дијалози,год.6, бр.17, Подгорица, 2013, стр.123-139,
- Кљајић, Веселин, Недељковић Марко, Промена контекста независног новинарства = Change of independent journalism context. Медијски дијалози,Подгорица, УДК 070.11/12,ИССН 1800-7074, ЦОБИСС.СР-ИД 516021335,2014, год. 7, бр. 19, стр. 21-34.
- Кљајић, Веселин, Serbian Print Media in the Changed Public Discourse – Causes of the Crisis of the Profession. Медији и комуникације, *Media and Communication (International scientific journal of media, communication, journalism and public relations)*, ИССН 2336-9981, , ЦОБИСС.ЦГ-ИД 25072912, 2014, бр. 01 стр.87-100

Радови са научног скупа националног значаја објављени у целини

- Кљајић, Веселин, Дигитализација и штампани медији у Србији- ИСБН 978-86-82101-49-9 ,2014, стр 349-358, Менаџмент драмских уметности и медија -изазови XXI века - Management of Dramatic Arts and Media - TheChallenges of XXI Century [Електронски извор] :зборник радова са научног скупа, Београд,[10. и 11. децембар 2013] - Београд : Факултет драмских уметности, Институт за позориште,филм, радио и телевизију, 2014, (Београд :Чигоја штампа). -1 електронски оптички диск (ЦД-РОМ) : текст ; 12 цм, Србија - Културна политика – Зборници , (ЦОБИСС.СР-ИД 207243020)

- Кљајић, Веселин, Недељковић, Марко . Перспективе предузетничког новинарства у Србији, УДК 16774:070(497.11) Конференција: Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту (пројекат, ев.бр.179076) ФПН, 6. новембар 2015, Београд, стр. 315-327, Зборник радова са научног скупа, Службени гласник, Београд 2015, ИСБН 978-86-84031-85-5, ЦОБИСС.СР-ИД 219671564

Остали теоријски и стручни радови од значаја за научни и стручни допринос кандидата

- Кљајић, Веселин, Недељковић Марко Prospects of Regulation and Self-Regulation of Online Media in Serbia. Медијска култура, ИССН 1800-8577, 2014, бр. 06, стр. 23-38. ЦОБИСС.СР-ИД 516059735

- Кљајић, Веселин, Српски штампани медији у измењеном јавном дискурсу – узроци кризе професије -, ИСБН 987-9940-9275-7-8, стр.16-17, Медији И ПР (Друга међународна научна конференција) УЛЕС, 2014, (ЦОБИСС.ЦГ-ИД 25064464)

- Кљајић, Веселин, Реч приређивача, Савремени медији и ПР, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2013, бр.139, СТР.11-12

- Кљајић, Веселин, Реч приређивача, Serbian Print Media in the Changed Public Discourse – Causes of the Crisis of the Profession. Медији и комуникације, *Media and Communication (International scientific journal of media, communication, journalism and public relations)*, Медији И ПР (Друга међународна научна конференција, *Journalism – the crisis of the profession*, ИССН 2336-9981, 2014, бр. 01 стр.11-13 (ЦОБИСС.ЦГ-ИД 25072912)

- Кљајић, Веселин. *Domination of PR over journalistic content in Serbian print media – causes and consequences* ИСБН 978-9940-9275-4-7, стр.12-13, Медији И ПР (Прва међународна научна конференција) 14-16. Јун 2013, Бијело Поље, Црна Гора, УЛЕС, 2013,

- Веселин Кљајић, Марко Недељковић, *Perspectives of Entrepreneurial Journalisms Serbia*, ИСБН 978-86-84031-85-5, ЦОБИСС.СР-ИД 219671564, Београд, 2015, стр 75-76,

- Веселин Кљајић, Уводна реч приређивача, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2014, бр.145, стр. 103-104

- Веселин Кљајић, Реч приређивача, Савремени медији и ПР, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2013, бр.139, СТР.11-12

Уређивање тематског зборника односно часописа

Веселин Кљајић, Савремени медији и ПР, едитор, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2013, бр.139

- Веселин Кљајић, Новинарство и нови медији, едитор, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2014, бр.145

- Кљајић, Веселин, Новинарство – криза професије/ Journalism – The crisis of the profession, едитор, Медији и комуникације, Медиа *Media and Communication (International scientific journal of media, communication, journalism and public relations)*, Медији И ПР (Друга међународна научна конференција) ИССН 2336-9981, 2014, бр. 01, ЦОБИСС.ЦГ-ИД 25072912

Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења

- Члан уређивачког одбора Међународног научног часописа за медије и комуникације, новинарство и односе с јавношћу, *Media and Communication* (Медији и комуникације), Академија друштвених наука, Бијело Поље, Црна Гора, (решење Министарства културе бр.05-209/2 од 06.02.2014.)

- Члан редакције водећег националног часописа за теорију и социологију културе и социјалну политику, Култура, ЗАПРОКУЛ, Београд (дугогодишњи заменик главног уредника)

- Члан међународне организације European Communication Research and Education Association (ЕЦРЕА)

- Специјални консултант часописа National Geographic – издање за Србију

- Главни и одговорни уредник European Journalism Observatorie, (ЕЈО), издање за Србију, www.ejo.rs (2011-2014)

IV ПРИКАЗ НАЈВАЖНИЈИХ РАДОВА ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

Научна монографија/књига односно уџбеник и радови у часописима међународног значаја верификовани посебном одлуком

Веселин Кљајић - Интервју – у штампи он-лине магазинима и на Интернету – монографија, 3 измењено и допуњено издање, Чигоја Штампа, Београд, 2012. ИСБН 978-86-7558-873-3 ,ЦОБИСС.СР-ИД 188345356

Књига **Интервју у штампи, он-лајн магазинима и на Интернету**, прва је књига домаћег аутора са оваквом тематиком у Србији, али и шире. У иначе скромној журналистичкој теорији ово је прва аналитичка студија ове врсте која се бави феноменом интервјуа и као метода али и жанра не само у домаћој штампи већ и у новим медијима, пре свега на Интернету.

Књига има шест поглавља, прилоге, литературу, индекс одабраних појмова и белешку о аутору све укупно на 346 страна текста. Богата је примерима и бројним истраживањима страних и домаћих аутора, релевантних за ову врсту студије. То потврђује и 206 фуснота, 11 графикона и велики број примера – илустративног карактера који дају посебан допринос овом уџбенику.

Аутор се у овој студији бави истраживачким питањима од којих ће нека тек у скоријој будућности бити масовније обрађивана из различитих углова, па је чињеница да је ово први рад који се уопште бави феноменима интервјуа и интервју портрета у штампи, али правасходно у он-лине магазинима и на Интернету, и да је као такав од посебне важности за савремени српски журнализам.

Веселин Кљајић је показао способност истраживања, прикупљања, обраде и селектовања релевантних чињеница за израду једне овакве књиге. Феномен интервјуа сместио је у одговарајући друштвени и информацијско-технолошки контекст и систематски и логички пратио је појаву и развој интервјуа у штампи, е-новинама и на Интернету, као специфичном жанровском али и медијском и социолошком феномену. У истраживању аутор нуди значајне аспекте интервјуа као жанра и као метода, као и велики број актуелних података о овом феномену и на глобалном и на локалном нивоу.

Успешно је доказао да су нове технологије и нови медији донели и нове специфичности интервјуу као жанру, у каузалном односу са медијима, па се тако карактеристике интервјуа у штампи преплићу али и утичу на интервју на Интернету и у он-лине магазинима, али и обрнуто. Јасно је и научно исправно, дефинисао предмет и појмове коришћене у истраживању, те их одговорно и доследно користио у току стварања овог дела. Књига се одликује оригиналном организацијом и распоредом грађе.

Аутор такође нуди низ актуелних спознаја и о он-лине новинарству, даје преглед развоја и врста он-лине новинарства, позивајући се на најутицајније ауторе из области медијске технологије. Стога студија може да буде значајно информативно и едукативно штиво (не само уџбеник намељен студентима) за све који се баве овим и сличним проблемом.

Поред тога Кљајић је структуром и распоредом грађе у овој студији, приказао проблем истраживања на један посебан и оригиналан начин, повезујући, истина ретка досадашња знања о истраживачком проблему, са резултатима истраживања која је спровео у оквиру студије. Подаци до којих је дошао у оквиру анализе како теоријског, тако и емпиријског истраживања, могу да послуже даљем поспешивању развоја научне мисли у области журнализма у Србији, али и шире, и да подстакну нека друга, слична истраживања превасходно у домену електронске комуникације и конзумента те комуникације.

Након прва два издања ове књиге (која је се користи као шира литература и у Црној Гори и Републици Српској) изашло је и треће допуњено и измењено издање (а након њега и четврто и пето, последње 2016. године рецензенти проф. др Неда Тодоровић, проф. др Ратко Божовић и проф. др Чедомир Чупић) које поред претходних истраживања даје увид и у актуелну кризу штампаних медија и све потенцијалне реперкусије које из тога произилазе, као и нове савремене тенденције у развоју он-лајн магазина и њихов каузални однос са савременом штампом, а у контексту даљег развоја и ширења Интернета као медија превасходно, али и Интернет технологије.

Допуне су се односиле и на најновија истраживања узрока кризе штампаних медија као последица економске кризе али и утицаја издавача, оглашивача и служби за односе с јавношћу. Посебан акценат је стављен на најновија истраживања која се односе на конзументе тј публику штампаних и онлајн медија и њихов утицај као корисника интернета на доминантне преференце уређивачких политика медија у Србији првенствено. Такође је додато и поглавље о предоминантном утицају оглашивача на рад пре свега штампаних медија у Србији са посебним акцентом на извештај агенције за борбу против корупције и државу као највећег појединачног оглашивача, али и велике државне и приватне компаније, као агенсе који утичу на моделирање агенде сетинг и садржаја уопште.

Допуњена су и поглавља која разматрају утицај пр-а односно служби и појединаца из поља односа с јавношћу на укупни рад медија, глобални трендови, али и локалне карактеристике, аргументоване такође новим истраживањима и овог аутора.

Књига је основна литература на трећој години студија новинарства на предмету Новинарство у штампи и шира литература на предметима Истраживачко новинарство-штампа и Односи с јавношћу на четвртој години студија новинарства.

- Веселин Кљајић – Новинарске документарне форме у штампи – монографија, Чигоја штампа, Београд, 2016, ИСБН 978-86-531-0198-5, ЦОБИСС.СР-ИД 220989964

Књига Новинарске документарне форме у штампи представља прву теоријску студију овакве врсте код нас али и шире. По први пут се теоријски утемељују нови документарни жанрови које аутор иначе већ осам година предаје мастер студијама новинарства у оквиру истоименог предмета. У том смислу ова књига представља неизоставан уџбеник на овом и сличним предметима који се изучавају на само у оквиру Београдског Универзитета.

Уџбеник је подељен на 10 поглавља,прилоге и литературу на укупно 201 страни текста. Поред уводног поглавља које разматра промене у јавном и медијском дискурсу са

акцентом на промене економског дискурса кроз императив комерцијализације, аутор у следећем поглављу разматра и процесе конвергенције доминантно кроз конвергенцију садржаја али и медија генерално. Треће поглавље показује значај и улогу коју новинарске документарне форме имају у журналистичкој теорији а пре свега пракси, истичући неопходност оваквог приступа као један од могућих излаза из кризе у којој се штампани медији латентно налазе дуги низ година. Аутор такође дефинише најзаступљеније облике новинарских документарних форми у штампи, да би се у наредних шест поглавља дубински и кроз примере добре праксе позабавио са сваким од њих појединачно. Последње поглавље чине закључна разматрања, а потом следе литература и прилози. Чак 102 референце у оквиру обимне литературе потврђују аналитичност у приступу истраживању, али и ширину теоријског корпуса који Кљајић примењује у својој књизи.

Латентна карика која недостаје, како се то често колоквијално каже, не само у српском новинарству већ и на глобалном нивоу, јесте изостанак кредибилног и истраживачког новинарства. Оно што посебно забрињава јесу истраживања која показују да је све мање присуство и интерпретативног новинарства, не само кроз жанрове, већ и генерално у професионалном приступу. Један од могућих одговора на све ове захтеве који се у будућности постављају пред журналистичку теорију, али пре свега праксу, су и све присутније (још увек у недовољној мери) новинарске документарне форме као наставак једне позитивне журналистичке интерпретативне еволуције.

Присуство новинарских документарних форми као посебног сегмента истраживачког новинарства такође отвара низ нових могућности за додатни развој врхунског професионалног новинарства, али истовремено пружа могућност неким новим генерацијама аутора – креатора како из поља журналистике, тако и из поља неких других специфичних грана науке да своје место пронађу у бројним редакцијама штампаних медија, пре свега, како у њиховим принтанам, тако и у њиховим онлине издањима. На руку овој претпоставци иде и тренд специјализације штампе који се у континуитету одвија последњих неколико деценија. Све ово у циљу потенцијалних путоказа за повратак кредибилитета, дигнитета и квалитета, превасходно референтне информативно политичке штампе у Србији.

Аутор истиче да се потреба за издвајањем новинарских документарних форми у штампи јавља последњих десетак година када су текстови ове врсте постали константа како дневног, тако и недељног штампаног новинарства и ова потреба је у узрочно-последичној вези са процесима наглог умножавања комуникационих система и убрзањем времена за које информација обиђе свет и већ за неколико сати заврши као писани извор, односно као документ, поготово у тренутку када је информација присутна у реалном времену.

Појам документарних форми указује такође и на одређене модификације пре свега у методама доласка до података, не само у пољу журналистике, већ пре свега и независно од уплива различитих професионалних медијских актера, потврђујући немерљивост улоге новинара као једне врсте селектора (у овом тренутку преобиља информација и података) који те исте уобличава не само у смислену, већ пре свега у интерпретативну смислену целину. Стога, без обзира да ли је реч о новинару професионалцу или стручњаку из неке друге области и да ли је та форма у већој или мањој мери доминантно интерпретативног или есејистичког, односно научног карактера, такви текстови не само што доносе квалитет више, већ у много већој мери нуде тумачење конгломерата различитих, често врло супротстављених информација и све већег информативног хаоса који прети да "затрпа интелектуални процесор сваког заинтересованог рецепијента".

Убрзани развој информатичког друштва који је довео до с једне стране преобиља информација, а с друге стране до загађења и засићења информативног поља, истовремено је произвео и велику количину неупотребљивих информација које се јављају као још један додатни вишак, који губи на својој смислености. То додатно оправдава тенденцију да у савременом журнализму, поред присутних фактографије и аналитике, постоји и додатни интерпретативни корпус који би реципијентима, односно публици – читаоцима, омогућио лакше разумевање и тумачење стварности, истиче Кљајић.

Одговор на овакву друштвену потребу нуде управо новинарске документарне форме јер њихов задатак јесте управо стављање информација у један шири друштвени контекст, њихово разлагање и поређење. Погоотово ако се имају у виду суштинске промене које су нови медији донели савременом журнализму и које неки аутори већ називају постжурнализам. Те промене су наравно највидљивије у сферама односа информација – извор – новинар – новинарство – читалац – конзумент, и евидентне су у свим деловима комуникационог процеса, од квалитета и независности новинарства до његове интерпретативности, аналитичности и разноврсности.

Очигледна криза ауторства, неизналажење одрживог пословног модела, континуирано осиромашење, криза креативне индустрије и напослетку доминација обраде уместо креирања садржаја, додатно су закомпликовале пре свега професионални, али и етички, социолошки и демократски хабитус у њиховом изворном значењу. Због тога је управо и неопходно успоставити однос између узрока и последица свих ових феномена, имајући у виду нарастајућу атомизацију, фрагментацију, сегментацију публике, сужавање њеног интересовања како на глобалном, тако поготово на локалном нивоу.

Стога није тешко закључити исправно тврди аутор да свако темељније истраживање било које теме у новинарству носи са собом и неопходно присуство докумената који поткрепљују бекграунд сагледавајући суштину приче из што више различитих ракурса. А управо од заступљености документарне грађе, тј. документарности у одређеним текстовима могу се издвојити различити жанрови који су препознатљиви и по томе. Зато и можемо рећи да су новинарске документарне форме не само неизоставни сегмент, већ усуђујемо се рећи и посебна област новинарства. У зависности од разлика, које припадају различитим медијима, и ови жанрови се репрезентују у различитим облицима и структурама.

Без обзира на своју свеprisутност пре свега у светској журналистичкој пракси, али последњих деценија у значајнијој мери и у домаћој, ови облици новинарског изражавања до данас нису доживели озбиљније теоријско промишљање као самостални облици новинарског изражавања.

Утолико пре је не само научна, већ и друштвена оправданост ове студије, у чињеници да без успостављања основних теоријских постулата и начела није могућа ни њихова апликација у пракси или бар не у оном смислу чистоте жанрова каква је заговарана до појаве тренда хибридизације који све више узима маха. Изостанак валидне теоријске литературе додатно је отежао рад на овој студији. С друге стране све веће присуство ових жанрова на страницама дневне и периодичне штампе омогућило је, да кроз различита истраживања заснована понајвише на студијама случаја различитих штампаних медија, (рађених на мастер студијама новинарства на предмету Документарне форме у штампи), се у значајнијој мери дође до резултата, чијом компарацијом су остварени теоријски увиди у одређене правилности које се могу извести као структуралне, методолошке или

садржинске карактеристике ових жанрова, како појединачно, тако и у заједничком корпусу.

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, Конвергенција медија у постинформацијском друштву, СРПСКА ПОЛИТИЧКА МИСАО/ SERBIAN POLITICAL THOUGHT ИССН 0354-5989 ,Београд, ЦОБИСС.СР-ИД 102782215, УДК 316.774”20” Година XXII вол. 47 Број 1/2015.стр. 257-272

Рад се бави конвергенцијом медија и последицама које она има на целокупан савремени комуникациони процес, са посебним акцентом на промене које се дешавају на страни произвођача медијских садржаја у технолошком и економском сегменту, а на страни конзумента у културолошком и органском смислу. Мултимедијалне редакције којима клик диктира правац деловања и модел производње дате су као парадигма конвергенције медијских производних простора и медијских радника. Највеће светске медијске компаније које обједињују пословање у готово свим сферама забаве, културе, уметности и информисања указују на који начин и конвергенција власништва може донети бројне бенефите развоју постинформацијског друштва, али упозорава и на бројне замке које могу бити фаталне. Анализирајући нову економију креатора, технике мултимедијалног стварања и време “припитомљавања” које је потребно за потпуно утапање конвергованих медија у савремено друштво, аутори закључују да конвергенција он-лајн медија још није ушла у своју завршну фазу. Најсигурнија од ових премиса је то да ће компјутерски посредоване комуникационе технологије постати моћније, битније, утицајније и интегрисаније. Савремене компјутерске апликације као што су обрада речи/ видео едитовање, биће крајње интегрисани и стандардизовани унутар будућих система. Неће бити никаквих видљивих разлика, са становишта корисника између садржаја и примена, каже Фидлер о медијаморфози унутар међуљудске области у перспективи. Актуелизовање *content first* стратегије у процесу сједињавања производа и услуге, уз доследност највишим професионалним стандардима, може дати резултат који доприноси развоју постинформатичког, али пре свега демократског друштва, како на локалном тако и на глобалном нивоу, закључују аутори на крају овога рада.

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, PRINTED VS ON-LINE MEDIA AND CHALLENGES FOR EDITORIAL CONCEPTS: EXAMPLES OF NEWS

Овај рад разматра разлике између уређивачких политика он-лајн и штампаних издања два најпознатија и најутицајнија српска недељника – НИН и Време. Сви елементи уређивачке политике који постоје у систему модерних медија су анализирани – медијски садржај (теме), унутрашња агенда, форма, медиј, визуелни и аудио елементи, чувари капија, читаоци/конзументи, као и систем претплате и оглашавања. Закључак изведен на основу четворогодишњег истраживања, шестомесечне анализе садржаја и интервјуа са новинарима запосленим у анализираним редакцијама, указује да се само два елемента уређивачке политике разликују у штампаним и он-лајн издањима, акцентују аутори, што говори о неприлагођености новим медијима најважнијих штампаних медија, односно медија који се обраћају доносиоцима одлука и најобразованијем делу друштва.

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, ON-LINE MEDIA CHALLENGES AND THE NEED FOR LIFELONG LEARNING OF THE JOURNALISTS – EXAMPLE OF NEWS MAGAZINES IN SERBIA, Тема, Ниш, УДК 070:392.15(497.11), ИСЧН 0353-7919 ПРИНТ, ИСЧН 1820-7804 ОНЛИНЕ, стр. 1549-1562 ЦОБИСС.СР-ИД 559631

У свом фокусу овај рад има испитивање структуре редакција српских недељника, некада њуз магазина (недељника вести), као и нивоа образовања новинара запослених у овим редакцијама, кроз анализу Упитника о ставовима новинара и образовању новинара у српским њуз магазинима, као и одређивање њихових корелата. На примеру 43 испитаника (више од половине запослених у два најутицајнија српска њуз магазина- НИН и Време), у раду се анализира и корелација знања и способности које поседују српски новинари и потреба које савремено новинарство на мрежи поставља пред медијске раднике. Као најзначајнији елементи анализе издвајају се следеће ставке: анкетирани новинари су мање образовани од српског новинарског просека и у највећем броју случајева имају завршену средњу школу, а у чак 90 одсто случајева немају образовање новинарског усмерења; новинари који су учествовали у истраживању у највећем броју случајева имају изузетно високо мишљење о свом образовању и способности за рад, док на питањима из области знања показују изузетно низак проценат тачних одговора. Аутори посебно истичу да

савремене позиције које одавно постоје у светским магазинима још увек нису присутне у домаћим медијским кућама, а највећи број новинара који су анкетирани нема никакво искуство у он-лајн новинарству, што указује да се људски ресурси за развијање он-лајн издања српских недељника вести не могу пронаћи међу постојећим члановима редакције, већ се морају упослити нови стручњаци на чијем се образовању мора радити активно током читавог њиховог радног века.

Радови објављени у водећем часопису од националног значаја

- Кљајић, Веселин, Улога и значај новинарских документарних форми у штампи (студија случаја недељника НИН , ВРЕМЕ И ПЕЧАТ) УДК 070:002(497.11), ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка, Београд, 2011.бр. 132, стр.53-75

У овом раду аутор показује да су светска економска криза, баш као и глобалне технолошке и медијске промене изазвале тектонске поремећаје превасходно у штампаним медијима. Већ неко време поставља се чак и питање њиховог физичког опстанка. На удару су највише недељници, поготово њуз магазини, чију доскорашњу улогу увелико преузима дневна штампа. И поред сагласности око социјално-економских и технолошких изазова којима српска штампа неминовно мора да одговори, остаје отворено питање: шта са недељницима и куда даље? Недостатак кредибилног и истраживачког новинарства – није упитан. Интерпретативност такође. Овај текст покушава да одговоре нађе у све присутнијим новинарским документарним формама, као наставку позитивне журналистичке интерпретативне еволуције, кроз доказивање неопходности већег присуства “документаристике” као посебног сегмента истраживачког новинарства. Поред теоријских разматрања и у оквиру њих дефинисања најприсутнијих жанрова, аутор у овом раду кроз студију случаја три најтиражнија њуз магазина: Време, НИН и Печат показује резултате истраживања и даје путоказе за повратак кредибилитета и квалитета референтне информативно-политичке недељне српске штампе.

- Кљајић, Веселин, Донеvски, Сара, Наративност као глобални тренд новинарских документарних форми, УДК 070.489, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066,

Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, 2013, Београд, бр.138, стр. 388-406,

Текст критички преиспитује улогу новинарских документарних форми у савременом новинарству, превасходно глобалних штампаних медија кроз интенцију остваривања врхунске интерпретације уз помоћ ин деептх истраживања и кроз документарно посредовање. Фокус истраживања је на анализи наратива документарних репортажа, као не само репрезентативних представника нове документаристике, већ и предводника глобалног тренда сторутеллинга, који је увелико завладао медијском индустријом. Студија случаја Националне Географије на репрезентативном узорку омогућава увид у композицију, те механизме постојања интенционалности у обрађиваним документарним репортажама, из чега происходи објашњење начина њиховог деловања на свест и осећања реципијента, уз свеprisутна психагошка својства. Баш као и немерљив утицај који на тај начин остварују на вишемилионску публику – читаоце, сматрају аутори.

- Кљајић, Веселин. Доминација ПР-а над новинарским садржајима у српским штампаним медијима-узроци и консеквенце, УДК 070.11:659.4, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2013, бр.139, стр.13-27,

У раду се разматрају структурни узроци доминације ПР-а над информативним садржајима у медијима са акцентом на српску медијску сцену, превасходно штампаних и он-лајн издања. Аутор истиче да признање нарастајућег глобалног тренда стору теллинг-а своје корене проналази у настанку и хипер брзом развоју ПР индустрије и паралелно с тим академским изучавањем и теоријско-апликативним утемељењем односа с јавношћу, као засебне дисциплине студија јавности у непрекинутом периоду од скоро једног века. Економска криза и њене реперкусије које за последицу имају највећу кризу медијске индустрије (штампе пре свих) у историји постојања, уз дигиталну олују која је у потпуности трансформисала начин информисања и комуникационе канале, као и криза професије – додатно су ојачали улогу и отворили нове просторе нарастајућој ПР машинерији. Наставак смањивања ресурса за прикупљање и обраду вести, последично нестајање истраживачког и интерпретативног новинарства, уз све веће могућности политичара и компанија да своје поруке директно испоручују јавности – глобални је медијски тренд који се последњих година прелио и на осиромашену српску медијску сцену, чинећи је зависном од овакве врсте ПР садржаја.

- Веселин Кљајић, Милица Кљајић, Постновинарство у четвртој технолошкој револуцији, УДК 316.774/.776 070:004.738.5, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развитка Србије, Београд, 2014, бр.145, стр.105-122

Овај рад разматра суштинске промене које су нови медији донели савременом новинарству које неки аутори већ називају и постжурнализам. Те промене по ауторима,

највидљивије су у сферама односа: информација- извор - новинар - новинарство – читалац/конзумент и евидентне су у свим деловима комуникационог процеса, те се тичу како квалитета и независности новинарства, тако и његове интерпретативности, аналитичности и разноврсности. Мултиекранско друштво међутим, насупрот очекивањима није донело значајне квалитативне промене, српски медији и новинари се у свему томе нису најбоље снашли (уз ретке изузетке доминантно таблоидног профила), а тривијални садржаји додатно су повећали ионако „загађену“ и преобиљем информација засићену медијску поготово онлајн сцену. Очигледна криза ауторства, неизналажење одрживог пословног модела, континуирано осиромашење, криза креативне индустрије, и доминација обраде уместо креирања садржаја – додатно су закомпликовали професионални, етички, али и социолошки и демократски хабитус у њиховом изворном значењу. Аутори покушавају да успоставе однос између узрока и последица свих ових феномена нудећи решења, али и истичући да нарастајућа атомизација, фрагментација, сегментација публике, сужавање њеног интересовања и ширење антисоцијалног расположења могу имати далекосежне последице. Не толико по масовне медије колико по само друштво и новинарство као његов интегрални део и један од стубова грађанског демократског поретка. Како на глобалном, тако поготово на локалном нивоу.

Радови са међународног научног скупа објављени у целини

- Кљајић, Веселин, Нова документарна репортажа - студија случаја Национална Географија- Србија, Веродостојност медија - донети медијске транзиције, УДК 050: 91NATIONAL GEOGRAPHIC (497.11)791.229.2, ИСБН 978-86-7558-869-6, ЦОБИСС.СР-ИД 187931404 Чигоја Штампа, Београд, 2011. стр.232-250

Овај рад показује како су глобалне медијске и технолошке промене, опште убрзање, преобиље информација, трка са временом, недостатак новца и специфичних кадрова, потпомогнути глобалном економском кризом условили пад кредибилитета бројних штампаних медија. Континуирана инфлација интерпретативности и дефлација истраживачког новинарства је очигледна. Све више и све чешће се поставља и питање веродостојности, валидности, извора, али и аутора. С друге стране, истиче аутор, уочљив је пораст новинарских документарних форми на страницама српских штампаних медија. Један од оних који нуди могуће одговоре на питања не само опстанка већ и развоја, чак глобалног утицаја је светски глобални штампани медиј Национална Географија (Национал Географик). Овај текст поред теоретских разматрања, покушава да кроз студију случаја издања за Србију, покаже улогу и значај свеприсутнијег жанра нове документарне репортаже, као једног могућег пута за повратак кредибилитета и квалитета референтних штампаних медија.

- Кљајић, Веселин. Српска штампа у вакууму кризе, УДК 070(497.11)ИССН 1800-7074,ЦОБИСС.СР-ИД12734480, Медијски дијалози,год.6, бр.17, Подгорица, 2013, стр.123-139,

Аутор у овом раду критички преиспитује актуелне феномене српске штампе у условима опште економске кризе, а у светлу глобалних комуникацијских и медијских трансформација. У фокусу његовог истраживања налазе се круцијални узроци кризе српске штампе где се кроз анализу издвајају преобладајући трендови. Акценат анализе пре свега је на: таблоидизацији, нетранспарентности власништва, утицају политичког и комерцијалног ПР-а, издавача и оглашивача, државе, различитим врстама притисака, недостатку интерпретације, осиромашењу референтних и кредибилних садржаја, недостатку техничких и технолошких ресурса, и изазовима који се постављају пред професију након глобалне “дигиталне олује”.

- Кљајић, Веселин, Недељковић Марко, Промена контекста независног новинарства = Change of independent journalism context. Медијски дијалози,Подгорица, УДК 070.11/12,ИССН 1800-7074, ЦОБИСС.СР-ИД 516021335,2014, год. 7, бр. 19, стр. 21-34.

У овом раду се анализирају најзначајније промене контекста независног новинарства, а у светлу измењеног јавног дискурса.. У истраживању се акценат сматрају аутори, ставља на статистичку и компаративну методу, следствено циљевима анализе – утврђивања узрока и последица .Како је овакво сагледавање немогуће без увида у развој и структуралних промена примењена је и историјска метода, као и метода научне експликације. Друштвени значај огледа се превасходно у доприносу развоја професионалног односа новинарске струке у функцији информисања грађана и развоју демократских потенцијала друштва у целини.

Научни значај произилази из формулисања одговора на питања даљег развоја и професионализације штампаних медија у Србији (али и шире) и њиховог значаја за демократизацију друштва, уз поштовање највиших етичких и професионалних начела, правила и кодекса.

- Кљајић, Веселин, Serbian Print Media in the Changed Public Discourse – Causes of the Crisis of the Profession. Медији и комуникације, *Media and Communication (International scientific journal of media, communication, journalism and public relations)*, ИССН 2336-9981, , ЦОБИСС.ЦГ-ИД 25072912, 2014, бр. 01 стр.87-100

У раду се критички преиспитују најзначајније промене јавног дискурса у коме функционишу српски штампани медији, а који су узроковали кризу професије, видљиву из различитих ракурса. У фокусу истраживања налазе се најзначајнији аспекти утицаја и притисака којима су, пре свега штампани медији изложени, који као последицу имају све

веће присуство цензуре и аутоцензуре, као и одсуство интерпретације и истраживачког новинарства. Посебан ракурс истраживања је на политичким и економским ограничењима спречавања кодификације одговорности штампе, доминантно кроз утицаје формалних и неформалних центара моћи, државе, њеног присуства тј одсуства у креирању медијских стратегија, оглашивача, издавача и комерцијалног односно политичког пр-а, и успостављања истог као легитимног модела пословања.

Радови са научног скупа националног значаја објављени у целини

- Кљајић, Веселин, Дигитализација и штампани медији у Србији- ИСБН 978-86-82101-49-9 ,2014, стр 349-358, Менаџмент драмских уметности и медија -изазови XXI века - Management of Dramatic Arts and Media - TheChallenges of XXI Century [Електронски извор] :зборник радова са научног скупа, Београд,[10. и 11. децембар 2013] - Београд : Факултет драмских уметности, Институт за позориште,филм, радио и телевизију, 2014, (Београд :Чигоја штампа). -1 електронски оптички диск (ЦД-РОМ) : текст ; 12 цм, Србија - Културна политика – Зборници , (ЦОБИСС.СР-ИД 207243020)

Овај рад анализира актуелне трендове српске штампе као последицу развоја и изазова новог медијског тржишта, а под утицајем свеопште дигитализације и савремене медијске праксе. У фокусу истраживања налазе се предоминантни трендови, пре свих , утицаји из поља односа с јавношћу и све учесталији “спин садржаји” чији су извори формални и неформални центри моћи. Акценат анализе пре свега је на: таблоидизацији, утицају политичког и комерцијалног ПР-а, издавача и оглашивача, државе, недостатку интерпретације, осиромашењу референтних и кредибилних садржаја, промени публике и њених навика, недостатку техничких и технолошких ресурса, и изазовима који се постављају пред професију у 21 веку.

Основни циљ рада је да покаже да тренд све учесталијег присуства ПР садржаја и готово процеса спиновања има непрекинути континуитет развоја уз сложене промене у медијској и индустрији односа с јавношћу, као и да индукује консеквенце које данас преживљава савремено новинарство како у свету, тако поготово у региону, Србији пре свега.

- Кљајић, Веселин, Недељковић, Марко . Перспективе предузетничког новинарства у Србији,УДК 16774:070(497.11) Конференција: Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту (пројекат, ев.бр.179076) ФПН, (6. новембар 2015),Београд,стр. 315-327, Зборник радова са научног скупа, Службени гласник, Београд 2015,ИСБН 978-86-84031-85-5, ЦОБИСС.СР-ИД 219671564

Многобројни проблеми у традиционалним медијима и тешка финансијска ситуација у којој се налазе новинари све више приморавају медијске професионалце да трагају за новим моделима пословања како би опстали у медијској сфери истичу аутори овог рада. Традиционална стратегија финансирања професионалног новинарства која се

заснива на класичном оглашавању пољуљана је из корена експанзијом интернета и друштвених медија, па се у расправама о будућности новинарства све чешће наводи потреба да се истраже нове могућности за зараду у медијима. Тако се последњих година све чешће спомиње и концепт предузетничког новинарства, који у основи указује на потребу да новинари све више делују као предузетници и да самостално или удружени са другим медијским професионалцима покрећу сопствене медијске пројекте на вебу. Ово је посебно значајно у случају младих новинара јер ће њихове каријере све више зависити од способности да осмисле и покрену мале, али профитабилне веб пројекте. Стога су многи универзитети у САД већ уврстили курсеве предузетничког новинарства у своје студијске програме, а њиховим стопама полако креће и све већи број универзитета у западној Европи. У Србији, као и у целом региону, овај концепт још увек је недовољно познат, па је циљ овог рада да укаже на базичне елементе овог концепта, нове новинарске компетенције које он подразумева, али и на перспективе његовог развоја у нашој земљи.

Чланство у уређивачким одборима домаћих и страних часописа, скупова и струковних удружења

Члан уређивачког одбора Међународног научног часописа за медије и комуникације, новинарство и односе с јавношћу, Media and Communication (Медији и комуникације), Академија друштвених наука, Бијело Поље, Црна Гора,(решење Министарства културе бр.05-209/2 од 06.02.2014.

Члан редакције водећег националног часописа за теорију и социологију културе и социјалну политику, Култура, ЗАПРОКУЛ, Београд(дугогодишњи заменик главног уредника)

Члан међународне организације European Communication Research and Education Association (ЕЦРЕА)

Специјални консултант часописа National Geographic – издање за Србију

Главни и одговорни уредник European Journalism Observatorie, (ЕЈО), издање за Србију, www.ejo.rs(2011-2014)

Уређивање тематских зборника

- Веселин Кљајић, Савремени медији и ПР, едитор, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развоја Србије, Београд, 2013, бр.139

- Веселин Кљајић, Новинарство и нови медији, едитор, ИССН 0023-5164, ЦОБИСС.СР-ИД 8472066, Култура, Завод за проучавање културног развика Србије, Београд, 2014, бр.145

- Кљајић, Веселин, Новинарство – криза професије/ Journalism – The crisis of the profession, едитор, Медији и комуникације, Медиа *Media and Communication (International scientific journal of media, communication, journalism and public relations)*., Медији И ПР (Друга међународна научна конференција) ИССН 2336-9981, 2014, бр. 01 , ЦОБИСС.ЦГ-ИД 25072912

Учесће у стручним и научно-истраживачким пројектима

- Од 2011. године учесник у истраживачком научном пројекту Универзитета у Београду – Факултета политичких наука, Политички идентитет Србије у регионалном и глобалном контексту (евиденциони број 179076), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Републике Србије. У оквиру овог пројекта кандидат Веселин Кљајић је урадио десетак научних радова, који су објављени у релевантним научним часописима.
- Главни и одговорни уредник European Journalism Observatorie, (EJO), издање за Србију, [www.ejo.pc\(2011-2014\)](http://www.ejo.pc(2011-2014)) у оквиру стручног пројекта ЕЈО.СН у трајању од три године. Под његовим руководством објављено је преко 200 текстова истраживачког карактера

Менторство, односно чланство у комисијама за одбрану докторских радова(у току)

Александар Митић, **Интеграција техника онлајн медија у стратешке комуникационе пројекте.** Тема одобрена на Већу научних области 8.02.2011.

Драгић Рабреновић, **Утицај служби за односе са јавношћу политичких партија, државних институција и невладиних организација на уређивачку политику црногорских дневних новина.** тема одобрена на Већу научних области 9.07.2013

Бранислав Михајлов, пријављена тема: **Унапређење угледа државе Србије у свету са позиција културе и културних вредности** формирана комисија за преглед и оцену подобности

Слободан Пенезић, кандидат са докторских студија, пријављена тема: **Однос уређивања и пословања медија у условима кризе медија: Пример дневне штампе у Србији** још формирана комисија за преглед и оцену подобности

Менторство за израду завршног рада на мастер студијама

У претходном периоду кандидат је био ментор за 16 мастер радова и члан комисија за одбрану мастер рада 24 пута.(спискови и одлуке у конкурсној документацији)

V. Преглед објављених научних радова пре избора за ванредног професора

1. Радови пре избора у звање доцента

- Побуна живота, у зборнику Дух ведрине (Култура протеста – протест културе), Чигоја, Београд, 1997
- Човек и камен, монографија Борислав Бора Њежић, Квадра, ГЛУ РС, Бањалука, 1998
- Интервју, интервју – портрет, зборник Савремено новинарство (приређивач Н. Тодоровић), Чигоја, Београд, 1998
- Кич и телевизија – социолошко –културолошки аспекти, магистарски рад, ФПН

Објављени публицистички радови:

- 50 интервјуа и интервју – портрета у штампаним медијима (1994-1998)
 - 26 репортажа у штампаним медијима (1994-1999)
 - 30 репортажа, 6 документарца, 5 документарно играних драма на Радио Београду (1989-1993)
 - 107 интервјуа и интервју – портрета у штампаним медијима (1999-2008)
 - 41 репортажа у штампаним медијима (1999.-2008).
 - Новинарска радионица – коаутор, ФПН, IREX, РТС, фебруар 2003. – мај 2005.
 - Стратегија развоја медија у Републици Српској (коаутор са проф. др Неда Тодоровић и проф. др Драго Бранковић), ГЛУ РС, Бања Лука, 2000.
 - Политички кич и ТВ у књизи Медија Линк – анализа медија, Република, Бања Лука, 2002.
 - Ибид, www.medijalink.com
 - Кич и телевизија – каузални однос, Панчевачке свеске, Панчево, 2003.
 - Интервју у штампи, у он-лине магазинима и на Интернету – жанровски, медијски и социолошки аспекти, докторска дисертација, ФПН, Београд, 2007.
- Докторска дисертација Интервју у штампи, у он-лине магазинима и на Интернету – жанровски, медијски и социолошки аспекти, одбрањена је на Факултету политичких наука у Београду 27.05.2008. године.

2. Научни и стручни радови објављени након избора у звање доцента

Научна књига, монографија

2.1. КЉАЈИЋ, Веселин. Интервју : у штамп, у он-лине магазинима, на интернету. 2. допуњено изд. Београд: Факултет политичких наука: Чигоја штампа, 2009. 330 стр., илустр. ISBN 978-86-7558-647-0. [COBISS.SR-ID15801319

P13 = 5

2.2. КЉАЈИЋ, Веселин. Интервју: у штамп, у он-лине магазинима, на интернету. Београд: Факултет политичких наука: Чигоја штампа, 2009. 328 стр., илустр. . ISBN 978-86-7558-647-0. [COBISS.SR-ID 156048

P 13 = 5

2.3. КЉАЈИЋ, Веселин. Kaleidoscope of Voка = Бокелски калейдоскоп. Београд: НВФ "Тано Копривица": Чигоја штампа, 2010. 191 стр., илустр. ISBN 978-86-7558-729-3. [COBISS.SR-ID 1749488

P 12 = 7

Изворни научни чланак

2.1.1. КЉАЈИЋ, Веселин. Он-лајн магазини - савремене тенденције. Годишњак Факултета политичких наука, 2008, год. 2, бр. 2, стр. 277-287. [COBISS.SR-ID 168364300]

P 52 = 3

2.2.2. КЉАЈИЋ, Веселин. Интернет као извор материјала за интервју. ЦМ, 2008, год. 3, бр. 9. [COBISS.SR-ID 512873047

P 52 = 3

2.2.3. КЉАЈИЋ, Веселин. Новинарство у служби ПР-а и маркетинга. Годишњак Факултета политичких наука, 2009, стр. 379-387. [COBISS.SR-ID 51370069

P 52 = 3

2.2.4.Кљајић, Веселин, Интервју као истраживачки метод у савременом журнализму. Годишњак Факултета политичких наука, 2010, стр.239 -253 УДЦ 070:303.621.33

P 52 = 3

Зборник радова

2.2.5. КЉАЈИЋ, Веселин. Абецеда XXI века. У: ВУКСАНОВИЋ, Дивна (ур.). Књига за медије - медији за књигу, (Библиотека Мултимедиа). Београд: Клио, 2008, стр. 103-106. [COBISS.SR-ID 51370709

P 65 = 1

Научна критика, полемика, интервју

2.2.6. КЉАЈИЋ, Веселин "Трагом империје" Зенит, Београд, 2008, стр.89-91, критика ISSN 1452-5334, COBISS.SR-ID 131369228

P 63 = 1

Уређивање

2.3.1.1 Култура. КЉАЈИЋ, Веселин (ур.). Београд: Завод за проучавање културног развитка, 1968-. ISSN 0023-5164. [COBISS.SR-ID 51378875
(2009,2010,2011)
Р 34 x 3 = 6

Научни, стручни радови, зборници

2.3.1.2 . КЉАЈИЋ, Веселин, Evidence based health promotion /Промоција здравља заснована на доказима, ЕУ, ЕРОС, Министарство здравља Републике Србије, Београд, 2008, стр.66-74, ISBN 86-83607-30-5
Р 71 x 1 = 1,5

Предавач – ментор у међународној он-лајн школи истраживачког новинарства „Медиа Н-Гаге“ НВО»35мм« & ЕУФ (Европска омладинска фондација), 2010, Подгорица

2.3.1.3. КЉАЈИЋ, Веселин Улога и значај истраживачке спирале (BBC) за настајање чланка, „Медиа Н-Гаге“ НВО»35мм« & ЕУФ (Европска омладинска фондација), Подгорица, 2010, е –издање, предавање
35mmproduction@gmail.com , подршка - www.e-balkan.net

Р 71 = 1,5

Предавач по позиву на Првој и Другој међународној летњој школи промоције здравља (курс Основи ПР-а и комуникационих вештина) у организацији Удружења за јавно здравље Србије, Канадског удружења за јавно здравље (СРНА) Канадске интернационалне агенције за развој (CIDA) и УНИЦЕФ-а, 2008-2009

2.3.1.4 .КЉАЈИЋ, Веселин Основи ПР-а и комуникационих вештина у здравству, Зборник прве међународне летње школе здравља, УЈЗС, Београд, 2008, **www.ujzs.org**
Р 72 x 1 = 0,5

Акредитовани предавач по позиву на семинарима и тренинзима у организацији Београдског завода за јавно здравље, Удружења за јавно здравље Србије, Здравственог савета Србије (акредитација) Министарства здравља Србије и уз подршку УНИЦЕФ-а, 2009-2010.

2.3.1.5.КЉАЈИЋ, Веселин, Здравствена порука у медијима, Градски завод за јавно здравље, Београд, 2009, www.zdravlje.org.rs

2.3.1.6. КЉАЈИЋ, Веселин, Кризно комуницирање у здравству, УЈЗС, Крагујевац, 2010, www.zdravlje.org.rs

2.3.1.7.КЉАЈИЋ, Веселин Основи комуникационих вештина, УЈЗС, Нови Сад,2010, www.zdravlje.org.rs

2.3.1.8.КЉАЈИЋ, Веселин Значај ПР-а у здравственим установама, УЈЗС, Ниш, 2010, www.zdravlje.org.rs

P 73 x 4 = 0,8

VI. Учешће у научним и стручним скуповима

- 2011. Веродостојност медија, Домети медијске транзиције, Факултет политичких наука Београд, међународни научни скуп
- 2012. Раиодифузија у Србији садашњост и будућност, Факултет политичких наука, научни скуп националног значаја
- 2013. Медијски дијалози, Бар, Криза професије, међународни научни скуп Црна Гора
- 2013. Менаџмент драмских уметности и медија, Факултет драмских уметности, Београд, научни скуп националног значаја са међународним учешћем
- 2013. Новинарство – криза професије, Академија друштвених наука, УЛЕС, Бијело Поље, прва међународни научна конференција, Црна Гора
- 2013 пројекат “Новинари без граница”, прекогранични пројекат сарадње – ИПА програм, Бијело Поље, Црна Гора, Мостар, Босна и Херцеговина, Београд, Србија
- 2014 Медији И ПР ,Друга међународна научна конференција, УЛЕС Академија друштвених наука, Министарство науке, Бијело Поље, Црна Гора
- 2014, Независно новинарство – мит или стварност, међународни научни скуп, Медијски дијалози, Подгорица
- 2015 . Национална конференција: Политички идентитет Србије у глобалном и регионалном контексту (пројекат, ев.бр.179076) ФПН, новембар ,Београд, Србија

1.Наставно педагошки рад

Кандидат Беселин Кљајић , од заснивања радног односа на Факултету политичких наука, најпре у статусу асистента, доцента, а затим ванредног професора, успешно обавља дужности наставника. Од како је ангажован на факултету, у великој мери је допринео заснивању нових дисциплина које пре његовог рада и ангажовања нису постојале као посебне дисциплине. То се односи на свих шест предмета које кандидат предаје на основним, мастер и докторским студијама. Кандидат је први наставник који изводи наставу по новој акредитацији из предмета Новинарство у штампи и основе истраживачког новинарства на трећој години основних студија, али и на предмету Односи с јавношћу на четвртој години. Лично је осмислио и акредитован је за предмет Новинарске документарне форме у штампи на мастер студијама новинарства. За овај предмет написао је уџбеник – монографију која свеобухватно обрађује наставну материју.

Два предмета на мастер студијама које предаје, осмислио је професор Кљајић, поред претходно наведеног то је и предмет Уређивање штампаних медија, за који је приредио истоимени ридер. Учествовао је и у конципирању предмета Медијски контекст савремених односа с јавношћу на докторским студијама где држи половину тог предмета. Кандидат Кљајић је био ментор за 9 дипломских, 16 мастер и четири докторска рада који су у току.

Кандидат Веселин Кљајић је из свих предмета годинама изводио и наставу и вежбе и на тај начин успоставио добар однос са студентима. Имајући у виду велики обим обавеза и потребу факултета за подмлађивањем кадрова, професор Кљајић је ангажовао најбоље студенте као демонстраторе у настави. Из овакве сарадње произашао је и ангажман докторанда Марка Недељковића као сарадника у настави (на пројекту) који је после завршеног факултета, завршио и мастер студије на којима му је кандидат Кљајић био ментор за завршни рад, а сада је на крају докторских студија из области Културе и медија.

Однос кандидата проф, др Веселина Кљајића и студената Факултета политичких наука, најбоље илуструје студентска евалуација његовог рада, која је обављена у протеклих неколико школских година.

У претходном периоду кандидат је две школске године предавао као гостујући професор на магистарским и докторским студијама Факултета политичких наука у Подгорици и био ментор једног магистарског и два испитна докторска рада на том факултету.

2. Извештаји о вредновању педагошког рада наставника универзитета у Београду, Факултета политичких наука за Веселина Кљајића

Кандидат проф. Др Веселин Кљајић предаје 6 предмета на основним, мастер и докторским студијама. Лично је засновао два предмета на основним студијама, два предмета на мастер студијама и предмет на докторским студијама где држи половину истог предмета. Студентска евалуација из претходних година (која следи) на најбољи начин показује посвећеност кандидата педагошком раду, као и однос који је током деценија рада на факултету кандидат изградио са студентима свих нивоа студија.

Предмети основне студије:

- Новинарство у штампи;

2011/12 **4,36**

2012/13 **4,31**

2013/14 **4,57**

2014/15 **4,43**

- Истраживачко новинарство – штампа

2011/12 **4,88**

2012/13 **4,83**

2013/14 **4,61**

2014/15 **4,60**

- Односи с јавношћу

2011/12 **4,11**

2012/13 **4,01**

2013/14 **3,72**

2014/15 **4,60**

Предмети мастер студије :

- Новинарске документарне форме у штампи

2011/12 **4,83**

2012/13 **4,70**

2013/14 **4,85**

2014/15 **4,60**

- Уређивање медија – штампа

2011/12 **4,87**

2012/13 **4,86**

2013/14 **4,72**

VII. ОЦЕНА РЕЗУЛТАТА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Од претходног избора у звање до сада кандидат је објавио 28 радова. Од тога седам у међународним и водећим националним часописима, М 24, М 51 и М 53. Кандидат је објавио четири монографије од тога три као измењено и допуњено издање и једну монографију – уџбеник. Кандидат има четири рада са међународних научних скупова објављених у целини, два рада са научних скупова националног значаја. Уредио је четири зборника радова са научних конференција, од тога три са међународних конференција, од чега је половина једног на енглеском језику. У монографијама међународног значаја, кандидат има три текста на енглеском језику. Објавио је и девет осталих радова. Кандидат је учествовао на шест међународних конференција и три домаћа научна скупа, на којим је излагао радове из области студија медија, новинарства и односа с јавношћу, као и нових медија и савремених журналистичких тенденција.

Списак објављених радова као и њихова анализа дају слику о значајном доприносу кандидата питањима којима се бавио.

VIII ДОПРИНОС АКАДЕМСКОЈ И ШИРОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Кандидат Веселин Кљајић обавља функцију продекана за последипломске студије Факултета политичких наука у Београду. Три године обављао је функцију главног и одговорног уредника European Journalism Observatorie, (EJO), издање за Србију, [www.ejo.pc\(2011-2014\)](http://www.ejo.pc(2011-2014)). Члан је уређивачког одбора и један од оснивача Међународног научног часописа за медије и комуникације, новинарство и односе с јавношћу, Media and Communication (Медији и комуникације), Академија друштвених наука, Бијело Поље, Црна Гора, (решење Министарства културе бр.05-209/2 од 06.02.2014).

Већ пет година је члан редакције водећег националног часописа за теорију и социологију културе и социјалну политику, Култура, ЗАПРОКУЛ, Београд а био је и дугогодишњи заменик главног уредника тог часописа. Веселин Кљајић је годинама једини специјални консултант часописа National Geographic – издање за Србију.

Члан је међународне организације European Communication Research and Education Association (ЕЦРЕА), председник Управног одбора Vision communication, члан Управног одбора ЦЕЕС и члан борда Удружења за јавно здравље Србије.

Веселин Кљајић у претходном периоду био је академски експерт УНДП за Пројекат имплементације истраживачког новинарства 2014-2015 и уједно лиценцирани предавач-тренер УНДП-а у Школи истраживачког новинарства 2014 године. Такође био је гостујући професор - предавач у Првој међународној школи истраживачког новинарства, пројекат “Новинари без граница”, прекогранични пројекат сарадње – ИПА програм, 2013 године.

Својим укупним ангажманом професор Кљајић је дао значајан допринос домаћој али и међународној академској и широј заједници.

Резиме

Кандидат проф. др Веселин Кљајић испуњава све услове који су предвиђени одговарајућим правним актима за избор у звање редовног професора. Конкретно, према Критеријумима за стицање звања наставника на универзитету у Београду, према ближим критеријумима, траже се следећи услови:

- Један уџбеник/монографија – кандидат има четири (три допуњено и измењено издање) уџбеника/монографије;
- Два рада на SCI листи или три рада у часописима међународног значаја верификована посебном одлуком – кандидат има три оваква рада;
- Најмање два рада објављена након избора у звање ванредног професора у водећем часопису националног значаја – кандидат има четири оваква рада;
- Најмање два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини – кандидат има два оваква рада;
- Уређивање тематских зборника радова/часописа – кандидат је уредио четири зборника радова, три зборника међународног значаја и један зборник националног значаја;

- Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа, скупова и струковних удружења – кандидат има чланство у уређивачком одбору међународног научног часописа, учествовао је у организацији међународног и националног научног скупа и члан је у неколико домаћих и међународних стручних и научних организација;
- Менторство односно чланство у комисијама за израду докторског рада – кандидат је у периоду од када је изабран за ванредног професора био ментор за четири доктората (у току). Менторство односно чланство у комисијама за израду завршног рада на специјалистичким и дипломским академским студијама – Кандидат је био ментор за 9 дипломских радова и 16 мастер радова који су одбрањени и члан комисије за одбрану 24 мастер рада.

IX - Закључно мишљење и предлог Комисије

Комисија констатује да је ванредни професор др Веселин Кљајић дао значајан допринос проучавању неколико дисциплина на смеру Новинарство и комунологија, Факултета политичких наука, при чему је показао смисао за теоријски и практичан рад који ове дисциплине захтевају. То је потврдио како својим објављеним радовима и учешћем у истраживачким пројектима тако и радом на практичним новинарским вештинама студената новинарства, али и учешћем на бројним домаћим а поготово међународним конференцијама и скуповима. Теоријске радове кандидата карактерише стручност, једноставан и јасан стил писања, и широк тематски опус.

Комисија констатује да резултати кандидата у раду са студентима и њихова оцена његовог рада, потврђују да је кандидат добар педагог, који у извођењу наставе, и у теоријском и практичном делу, постиже завидне резултате. То се односи и на чињеницу да је кандидат покренуо и унапредио неколико дисциплина које се од почетка Болоњског процеса студирају на Новинарско-комуниколошком смеру Факултета политичких наука.

На основу целокупног научног и педагошког рада кандидата, претходно саопштених оцена о научном, истраживачком, стручном и наставно-педагошком раду, као и доприносу научном развоју уже научне области Медијске студије и новинарство, а сагласно одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Београду, Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, као и Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду, Комисија сматра да кандидат ванредни проф. др Веселин Кљајић испуњава све услове за избор у звање редовног професора и предлаже Изборном већу Факултета политичких наука Универзитета у Београду да га изабере у звање редовног професора, за ужу научну област Медијске студије и новинарство, те да упутити предлог Универзитету у Београду на даљу процедуру.

Београд, 09. 02. 2016.

Чланови Комисије:

Проф. др Неда Тодоровић

Редовни професор Универзитета у Београду, Факултет политичких наука

Проф. др Никола Маричић

Редовни професор Универзитета у Београду, Факултет драмских уметности

Проф. др Добривоје Станојевић

Редовни професор Универзитета у Београду, Факултет политичких наука
